

فرم برنامه درسی

دانشکده پزشکی

نام درس : فارماکولوژی ۲	تعداد واحد : ۱ واحد
مقطع : دکترای حرفه ای	مدت زمان ارائه درس : ۲۰ ساعت
پیش نیاز : فارماکولوژی ۱	
مسئول برنامه : معاون آموزشی گروه	

عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد :

- ۱) داروهای تیروئیدی و ضد تیروئیدی
- ۲) داروهای پایین آورنده چربی خون
- ۳) متابولیسم کلسیم و داروهای موثر بر استخوان
- ۴) هورمون های جنسی و آنتاگونیست های آنها
- ۵) داروهای کاهنده قند خون
- ۶) داروهای ضد انعقاد و ترومبولیتیک
- ۷) داروهای ضد ویروس و ضد کرم
- ۸) داروهای ضد قارچ و داروهای ضد پروتوزوا
- ۹) گلوکوکورتیکوئیدها
- ۱۰) داروهای ضدالتهاب غیراستروئیدی

۱- داروهای تیروئیدی و ضد تیروئیدی

❖ هدف کلی

آشنایی دانشجویان با بیماری های کم کاری و پرکاری غده تیروئید و نحوه درمان آنها

❖ اهداف اختصاصی

- مسیر کلی سنتز تیروکسین (T4) و تری یدوتیرونین (T3) را بیان کند.
- اثرات مهم هورمون تیروئید را بیان کند.
- شکل های دارویی موجود از هورمون تیروئید را نام ببرد.
- موارد مصرف هورمون تیروئید را توضیح دهد.
- عوارض جانبی هورمون تیروئید را توضیح دهد.
- دسته های مختلف داروهای ضد تیروئید را نام ببرد.
- داروهای کمکی در درمان پرکاری تیروئید را نام ببرد.
- مکانیسم عمل داروهای ضد تیروئید را بیان کند.
- موارد مصرف داروهای ضد تیروئید در درمان پرکاری تیروئید را شرح دهد.
- عوارض جانبی داروهای ضد تیروئید در درمان پرکاری تیروئید را شرح دهد.
- جایگاه داروهای ضد تیروئید در درمان پرکاری تیروئید را شرح دهد

۲- داروهای پایین آورنده چربی خون

❖ هدف کلی

آشنایی دانشجویان با داروهای کاهنده چربی موجود در ای ران

❖ اهداف اختصاصی

- وجوه ساختاری و تفاوت کلی بی ن لیپوپروتئین ها شی لومی کرون -VLDL, IDL, LDL, HDL را شرح دهد.
- چگونگی تولی د، انتقال و متابولیسم لیپوپروتئین ها را توضیح دهد.
- دسته های مختلف داروهای ضد چربی را نام ببرد.
- مکانیسم اثر داروهای ضد چربی را شرح دهد.
- عوارض مهم داروهای ضد چربی و نحوه پایش و مقابله با آن ها را بیان کند.
- معیارهای شروع درمان هیپرلیپدمی را براساس فاکتورهای خطر بی مار معنی نماید.
- می زان مطلوب چربی خون را براساس فاکتورهای خطر بی مار معنی نماید.
- داروی مناسب برای درمان بی مار را براساس فاکتورهای خطر بی مار مشخص نماید.

۳- متابولیسم کلسیم و داروهای موثر بر استخوان

❖ هدف کلی

آشنایی دانشجویان با داروهای موثر در درمان پوکی استخوان

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- پدیده شکل گیری مجدد استخوان و هورمون ها و سیتوکین های دخیل در آن را شرح دهد
- نقش شکل گیری مجدد استخوان در چگالی استخوان ها و تنظیم میزان کلسیم خون را بیان نماید
- دستجات مختلف دارویی مؤثر بر هموستاز کلسیم را نام ببرد
- موارد مصرف کلسیم را به عنوان یک دارو بیان نماید

- عوارض جانبی کلسیم را بیان نماید
- ویتامین D و نحوه ساخت و فعال شدن آن را شرح دهد
- اشکال موجود از ویتامین D و آنالوگ های آن را نام ببرد
- موارد مصرف و عوارض جانبی اشکال مختلف ویتامین D و آنالوگ های آن را شرح دهد
- نقش پاراتورمون در هومئوستاز کلسیم را توضیح دهد
- موارد و معیارهای مصرف آنالوگ پاراتورمون را توضیح دهد
- مکانیسم عمل بیس فسفوناتی را شرح دهد
- موارد مصرف بیس فسفوناتی را توضیح دهد
- عوارض جانبی و نکات مهم قابل توجه به بیمار در مصرف بیس فسفوناتی را بیان کند
- وجوه تمایز بیس فسفوناتی موجود در ایران را بیان کند
- مکانیسم عمل کلسی تونین را بیان کند
- موارد مصرف کلسی تونین را شرح دهد
- اشکال مختلف دارویی موجود از کلسی تونین را نام ببرد
- عوارض جانبی کلسی تونین با توجه به شکل دارویی آن را بیان کند
- جایگاه فلوتور در هموستاز کلسیم را بیان کند
- مکانیسم عمل استروژن ها را در پدیده و شکل گیری مجدد بیان کند
- دلایل عدم استفاده استروژن در بیماری های استخوانی نظیر پوکی استخوان را بیان نماید
- فواید و مضرات و همچنین موارد استفاده از رژیم های چند دارویی را در پیشگیری و درمان بیماری پوکی استخوان (به عنوان شایع ترین اختلال هموستاز کلیه) بسته به شرایط فردی بیمار ، شدت بیماری به طور کامل شرح دهد

۴- هورمون های جنسی و آنتاگونیست های آنها

❖ هدف کلی

آشنایی با هورمون های جنسی و داروهای مهار کننده این هورمون

❖ اهداف اختصاصی

□ فرآورده های دارویی هورمون استروژن

- فرآورده های گونادوتروپین را در درمان نازایی بیان کند.
- GnRH و آنالوگ های آن ها را بیان کند و راه تجویز و کاربرد آن ها را در کلینیک بیان کند.
- مکانیسم اثر هورمون های جنسی را شرح دهد.
- اثرات فیزیولوژیک هورمون های جنسی را بیان نماید.
- فرآورده های دارویی هورمون استروژن را بیان کند.
- راه تجویز هورمون استروژن را بیان کند.
- جذب- متابولیسم و دفع هورمون استروژن را به اختصار بیان کند.
- موارد استفاده بالینی فرآورده های دارویی هورمون استروژن را شرح دهد.
- عوارض جانبی ناشی از مصرف داروهای هورمون استروژن را بیان کند.
- موارد منع مصرف هورمون استروژن را بیان کند.

□ داروهای آنتاگونیست استروژن

- آنتاگونیست های رسپتور استروژن را بیان کند.
- مصارف بالینی آنتاگونیست های رسپتور استروژن را بیان نماید.
- راه تجویز داروهای رسپتور استروژن- پروژسترون و آندروژن را بیان کند.
- جذب- متابولیسم و دفع فرآورده های دارویی هورمون استروژن را به اختصار بیان کند.

□ فرآورده های دارویی هورمون پروژسترون

- فرآورده های دارویی هورمون پروژسترون را نام ببرد.
- راه تجویز هورمون پروژسترون را بیان کند.
- جذب- متابولیسم و دفع هورمون پروژسترون را به اختصار بیان کند.
- موارد استفاده بالینی فرآورده های دارویی هورمون پروژسترون را شرح دهد.
- عوارض جانبی ناشی از مصرف داروهای هورمون پروژسترون را بیان کند.
- موارد منع مصرف هورمون پروژسترون را بیان کند.
- آنتاگونیست های رسپتور پروژسترون را بیان کند.

□ داروهای آنتاگونیست پروژسترون

- مصارف بالینی آنتاگونیست های رسپتور پروژسترون را بیان نماید.
- راه تجویز داروهای آنتاگونیست رسپتور پروژسترون را بیان کند.
- جذب - متابولیسم و دفع فرآورده های دارویی هورمون پروژسترون را به اختصار بیان کند.

□ فرآورده های دارویی آندروژن ها

- فرآورده های دارویی آندروژن ها را بیان کند.
- راه تجویز فرآورده های دارویی آندروژن ها را بیان کند.
- جذب، متابولیسم و دفع فرآورده های دارویی آندروژن ها را به اختصار بیان کند.
- موارد استفاده بالینی فرآورده های دارویی آندروژن ها را شرح دهد.
- عوارض جانبی ناشی از مصرف فرآورده های دارویی آندروژن ها را بیان کند.
- موارد منع مصرف فرآورده های دارویی آندروژن ها را بیان کند.

□ داروهای آنتی آندروژن

- آنتاگونیست های آندروژن ها را بیان کند.
- مصارف بالینی آنتاگونیست های آندروژن ها را بیان نماید.
- راه تجویز داروهای آنتاگونیست های آندروژن ها را بیان کند.
- جذب، متابولیسم و دفع فرآورده های دارویی آندروژن ها را به اختصار بیان کند.

۵- داروهای کاهنده قند خون

❖ هدف کلی

آشنایی دانشجویان با داروهای کاهنده قند خون

❖ اهداف اختصاصی

- دسته های دارویی ضد قند خون خوراکی را نام ببرد
- مکانیسم عمل هر یک از دسته های دارویی ضد قند خوراکی را بیان کند.
- موارد مصرف هر کدام از دسته های دارویی ضد قند خوراکی را شرح دهد.
- عوارض جانبی مهم هر یک از دسته های دارویی ضد قند خوراکی را شرح دهد.
- جایگاه هر یک از دسته های دارویی ضد قند خوراکی و انسولین در درمان دیابت نوع II را بیان کند
- تاثیر بیماری ها، سن و جنس را در متابولیسم داروها را شرح دهد.
- تداخلات دارویی از نوع متابولیک را شرح دهد و مثال بزند.

۶- داروهای ضد انعقاد و ترومبولیتیک

❖ هدف کلی

آشنایی دانشجویان با داروهای ضد انعقاد و ترومبولیتیک

❖ اهداف اختصاصی

- نقش پلاکت در انعقاد خون ، مسیرهای انعقادی و مکانیسم طبیعی از بین رفتن لخته را توضیح دهد
- فارماکوکینتیک هیپارین را شرح دهد
- مکانیسم اثر هیپارین را شرح دهد
- موارد مصرف هیپارین را ذکر نماید
- آزمایش کاربردی برای مانیتور کردن اثر هیپارین را بیان نماید
- عوارض هیپارین را توضیح دهد
- تفاوت های هیپارین معمولی با هیپارین با وزن مولکولی کم را بداند
- فارماکوکینتیکس وارفارین را شرح دهد
- مکانیسم اثر وارفارین را توضیح دهد
- موارد مصرف وارفارین را بیان نماید
- آزمایش کاربردی برای مانیتور کردن اثر وارفارین را ذکر نماید
- عوارض وارفارین را توضیح دهد
- مکانیسم اثر ضد پلاکتی آسپیرین را شرح دهد
- موارد مصرف ضد پلاکتی آسپیرین را توضیح دهد
- عوارض مصرف ضد پلاکتی آسپیرین را بیان نماید
- مکانیسم اثر استرپتوکیناز را توضیح دهد
- موارد مصرف استرپتوکیناز را ذکر نماید
- عوارض استرپتوکیناز را توضیح دهد
- یک داروی دیگر را که مانند استرپتوکیناز عمل می کنند ذکر نماید.

۷- داروهای ضد ویروس و ضد کرم

❖ هدف کلی

آشنایی با نحوه استفاده از داروهای مورد استفاده در درمان بیماری های ایجاد شده توسط ویروس و کرم

❖ اهداف اختصاصی

□ داروهای ضد کرم

- داروهای مهم و مورد استفاده در هر خانواده کرم ها را نام ببرد.
- مکانیسم اصلی هر دارو را توضیح دهد.
- موارد استفاده هر دارو را توضیح دهد.
- عوارض ناخواسته هر دارو را توضیح دهد.
- ارتباط بین میزان تاثیر دارو و گونه انگل را توضیح دهد.

□ داروهای ضد ویروس

- چرخه زندگی و تکثیر ویروس را توضیح دهد
- تقسیم بندی داروها را بر اساس تاثیر آنها در هر مرحله چرخه تکثیر بیان کند
- مکانیسم اصلی داروها را بر اساس چرخه زندگی ویروس تعریف کند
- عوارض ناخواسته داروها را تقسیم بندی کند و توضیح دهد

- تداخلات دارویی را توضیح دهد

۸- داروهای ضد قارچ و ضد پروتوزآ

❖ هدف کلی

آشنایی دانشجویان با آنتی بیوتیک های ضد قارچ و روش منطقی انتخاب و استفاده از آنتی بیوتیک ها

❖ اهداف اختصاصی

- مکانیزم اثر آمفوتریسین B ، طیف اثر و موارد مصرف بالینی بالینی آنرا شرح دهد.
- عوارض جانبی آمفوتریسین B را شرح دهد.
- فرمولا سیونهای جدید آمفوتریسین B را شرح دهد و مزایا و معایب آنرا در مقایسه با آمفوتریسین B معمولی بیان نماید.
- موارد مصرف و عوارض جانبی فلوسیتوزین را بر شمارد
- مکانیزم عمل آزولها را شرح دهد.
- آزولهای موجود در ایران را از نظر طیف اثر، ویژگیهای مهم فارماکوکینتیک، کاربردهای بالینی و عوارض جانبی مهم شرح و با یکدیگر مقایسه نماید.
- آلیل آمینهای خوراکی را نام ببرد و موارد مصرف آنها را بر شمارد.
- داروهای ضد قارچ موضعی که برای عفونتهای سطحی قارچی به کار می روند را نام ببرد و طیف اثر و موارد مصرف هر یک را توضیح دهد.
- داروهای مورد استفاده در درمان مالاریا در ایران را نام ببرد و بیان کند که داروها بر روی کدام مرحله از سیکل زندگی انگل اثر می گذراند.
- موارد مصرف کلروکین، کینین و پریماکین را بیان نماید و عوارض جانبی مهم آنها را شرح دهد
- با تکیه بر طیف اثر دارو و مرحله تحت تاثیر آن ، روند پیشگیری و درمان مالاریا ویواکس و فالسیپارم را بیان کند و منطق استفاده از هر یک از داروها را شرح دهد
- داروهای مهم در درمان آمیبیاز را نام ببرد و مکانیزم و طیف اثر آنها در درمان بیماریهای پروتوزوایی و باکتریایی دیگر (در صورت وجود) را بیان نماید و عوارض جانبی مهم آنها را شرح دهد.
- داروهای مؤثر بر لیشمانیا را نام ببرد و کاربرد و عوارض جانبی آنها را به اختصار بیان کند

۹- گلوکورتیکوئیدها

❖ هدف کلی

آشنایی با داروهای گلوکورتیکوئیدی

❖ اهداف اختصاصی

- گلوکورتیکوئیدها را تعریف کند.
- مکانیسم مولکولی عمل گلوکورتیکوئیدها را شرح دهد.
- اثرات فارماکولوژیک گلوکورتیکوئیدها را بیان کند.
- اثرات ضد التهاب و ساپرسیو گلوکورتیکوئیدها را توصیف کند.
- داروهای گلوکورتیکوئیدی را نام ببرد.
- تفاوت های دارویی گلوکورتیکوئید از نظر قدرت التهابی را شرح دهد.
- تفاوت دارویی گلوکورتیکوئید از نظر خاصیت مینرالوکورتیکوئیدی را شرح دهد.
- کاربردهای درمانی گلوکورتیکوئیدهای مختلف (replacement therapy) را توضیح دهد.
- اصول کاربرد گلوکورتیکوئیدها را بیان کند.

۱۰- آشنایی با داروهای ضدالتهاب غیراستروئیدی

❖ هدف کلی

آشنایی با داروهای ضدالتهاب غیراستروئیدی

❖ اهداف اختصاصی

- مکانیزم اثر داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی را بیان کند.
- داروهای مهار کننده غیر اختصاصی COX و اختصاصی COX2 را نام ببرد.
- موارد استفاده کلینیکی داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی را شرح دهد
- عوارض جانبی داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی را بیان کند.
- موارد منع مصرف داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی را بیان کند.
- سمیت قلبی، کلیوی و گوارشی داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی را بیان کند.

روش آموزش

ارائه مطلب - پاورپوینت

شرایط اجراء

❖ امکانات آموزشی بخش

- اسلاید پروژکتور ، ویدئو پروژکتور و کامپیوتر

❖ آموزش دهنده

- اساتید بخش (دکتر نکویی-ان-دکتر معزی-دکتر بهالدی-نی-دکتر پنجه شاهی-ن-دکتر می-رخانی)

منابع اصلی درسی

Katzung BG, Basic and Clinical Pharmacology, New York : McGraw-Hill, Latest Edition

ارزشیابی

❖ نحوه ارزشیابی

آزمون کتبی به صورت امتحان شامل سؤالات چهار گزینه ای و گاهی تشریحی برگزار می گردد.

❖ نحوه محاسبه نمره کل

نمره از ۲۰ محاسبه می گردد

❖ مقررات

❖ غیبت بیش تر از ۴/۱۷ تعداد جلسات سبب ثبت نمره صفر و در صورت مجاز بودن غیبت، درس مورد نظر حذف خواهد شد.

جدول زمانبندی درس

روش ارزشیابی	امکانات مورد نیاز	منابع درسی	نحوه ارائه	ساعت ارائه	سرفصل مطالب
آزمون	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر	Katzung BG, Basic and Clinical Pharmacology, New York : McGraw-Hill, Latest Edition	ارائه مطلب -پاورپوینت	۲ ساعت	داروهای تیروئیدی و ضد تیروئیدی
آزمون	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر	Katzung BG, Basic and Clinical Pharmacology, New York : McGraw-Hill, Latest Edition	ارائه مطلب -پاورپوینت	۲ ساعت	داروهای پایین آورنده چربی خون
آزمون	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر	Katzung BG, Basic and Clinical Pharmacology, New York : McGraw-Hill, Latest Edition	ارائه مطلب -پاورپوینت	۲ ساعت	متابولیسم کلسیم و داروهای موثر بر استخوان
آزمون	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر	Katzung BG, Basic and Clinical Pharmacology, New York : McGraw-Hill, Latest Edition	ارائه مطلب -پاورپوینت	۲ ساعت	هورمون های جنسی و آنتاگونیست های آنها
آزمون	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر	Katzung BG, Basic and Clinical Pharmacology, New York : McGraw-Hill, Latest Edition	ارائه مطلب -پاورپوینت	۲ ساعت	داروهای کاهنده قند خون
آزمون	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر	Katzung BG, Basic and Clinical Pharmacology, New York : McGraw-Hill, Latest Edition	ارائه مطلب -پاورپوینت	۲ ساعت	داروهای ضد انعقاد و ترومبولیتیک

آزمون	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر	Katzung BG, Basic and Clinical Pharmacology, New York : McGraw-Hill, Latest Edition	ارائه مطلب -پاورپوینت	۲ ساعت	داروهای ضد ویروس و ضد کرم
آزمون	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر	Katzung BG, Basic and Clinical Pharmacology, New York : McGraw-Hill, Latest Edition	ارائه مطلب -پاورپوینت	۲ ساعت	داروهای ضد قارچ و داروهای ضد پروتوزوا
آزمون	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر	Katzung BG, Basic and Clinical Pharmacology, New York : McGraw-Hill, Latest Edition	ارائه مطلب -پاورپوینت	۲ ساعت	گلوکوکورتیکوئیدها
آزمون	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر	Katzung BG, Basic and Clinical Pharmacology, New York : McGraw-Hill, Latest Edition	ارائه مطلب -پاورپوینت	۲ ساعت	داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی